

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team:

Onderwerp:

Update over hoe we de samenwerking met de bewindvoerders gaan vormgeven + afdoen openstaande motie en toezeggingen college

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 26-11-2024
Notanummer	: 2024-862
Datum	: 26-11-2024
Programma	: 07 - Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt
Portefeuillehouder	: Wethouder De Geest,
Bijlage(n)	:

Parafering

20-11-2024: Wethouder20-11-2024: Programmamanager

Agendering

* 22-11-2024: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris

* 21-11-2024: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

26-11-2024

B & W d.d.: 26-11-2024

Besluit

1. De keten van schuldhulpverlening voor onze kwetsbare inwoners optimaal te laten functioneren door samenwerkingsafspraken te maken met bewindvoerders. Hierbij de kwaliteit van de begeleiding van de inwoner als uitgangspunt te nemen en niet een besparing op de kosten bijzondere bijstand.
2. De raadsmededeling vast te stellen en aan te bieden aan de Raad.

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

De gemeente Deventer (het BAD) voerde vanaf 2010 zelf beschermingsbewind uit; aanvankelijk op relatief kleine schaal en voor een beperkte doelgroep van mensen die op dat moment niet terechtkonden bij de private beschermingsbewindvoerders. Vanaf 2016 verbreedde de gemeente de doelgroep en bood beschermingsbewind aan als voorliggende voorziening.

Per 1 mei 2022 is het BAD ontslagen als bewindvoerder en voert na het ontslag geen bewindvoerderstaken meer uit. Alle cliënten zijn in 2022 (terug) overgedragen aan externe private bewindvoerders.

Het college heeft naar aanleiding van de uitspraak aangegeven pas weer zelf bewindvoering uit te willen voeren als blijkt dat de kwetsbare groepen niet door de markt worden opgepakt. In reactie op het onderzoek van Berenschot heeft het college in haar reflectie aan de raad ook aangegeven dat het college wil dat de keten van schuldhulpverlening voor haar kwetsbare inwoners optimaal functioneert, waarbij misschien wel minder nadruk moet liggen op louter het beheren van de kosten, maar meer op de kwalitatieve kant.

In beginsel komt alleen de goedkoopst adequate voorziening voor bijzondere bijstand in aanmerking. Met het beleidskader Inzet op ondersteuning en geldzorgen is echter ook besloten dat de minimaregelingen, en dus ook de bijzondere bijstand altijd maatwerk moet betreffen. Cruciaal zijn de individuele omstandigheden van de inwoner, dus dat wat iemand nodig heeft en wat bijdraagt aan het bereiken van het doel. Het voorstel is om dit ook als uitgangspunt voor de op te stellen samenwerkingsafspraken (convenant) met bewindvoerders te nemen. En daarom nu formeel te besluiten dat het doel van de samenwerkingsafspraken is om de keten voor de kwetsbare burgers optimaal te laten functioneren en de principes van het werken volgens de bedoeling daarbij leidend zijn. Het doel is dus niet om te besparen op kosten bijzondere bijstand bewindvoering, maar bij de herbeoordeling bijzondere bijstand blijft van kracht dat bepaald moet worden of beschermingswind nog nodig is, of dat er in de keten een andere passende voorziening nodig is. Op deze manier worden beide belangen (Participatiewet/bijzondere bijstand en de Wgs) het beste vertegenwoordigd en is er ook altijd een toets op het werken volgens de bedoeling. Het is in het belang van de financieel kwetsbare inwoner dat gemeente en bewindvoerders goed samenwerken. Op dossierniveau zijn de contacten wel verbeterd, maar door structurele samenwerkingsafspraken (convenant) te maken kunnen we meer bereiken. Er zijn al verkenningen gedaan met een aantal bewindvoerders over de vraag wat nodig is om deze afspraken te maken, daar bouwen we op verder. Andere bronnen zijn het conceptconvenant dat de NVVK (de branchevereniging voor schuldhulpverlening, sociaal bankieren en bewindvoering) heeft opgesteld en de uitgangspunten van het adviesrecht voor schuldenbewind. Een neutrale begeleider gaat dit proces vormgeven. De nog openstaande motie en toezeggingen van het college kunnen worden afgehandeld. Zie hiervoor ook de bijgevoegde raadsmededeling.

De openstaande motie dateert van 3 juli 2019 en roept het college op om met de particuliere bewindvoerders en het BAD in gesprek te gaan om cijfers aan te leveren omtrent de diverse categorieën binnen het beschermingsbewind. De werkelijkheid is nu anders omdat de gemeente zelf geen bewindvoering meer uitvoert. In de samenwerkingsafspraken gaan we vastleggen hoe we samenwerken voor de verschillende categorieën inwoners die onder bewind staan.

Op 2 maart 2022 heeft het college de toezegging gedaan dat als er een convenant met externe bewindvoerders wordt afgesloten, het ter beschikking van de raad zal worden gesteld. Dit zullen we doen, te beginnen met het informeren over het proces.

In dezelfde vergadering is de toezegging gedaan dat de raad een procesvoorstel krijgt voor de herijking van het beleid, met de uitspraak van de rechter en het onderzoek (van Berenschot). Het beleidskader wordt dus vernieuwd. De raad is de afgelopen jaren geïnformeerd over het onderzoek van Berenschot en hoe daar invulling aan wordt gegeven. Recent nog met het Plan van aanpak Werken volgens de bedoeling. Van het maken van nieuwe beleid is echter geen sprake, omdat we niet zelf bewindvoering meer uitvoeren. Het beleidskader Inzet op Geldzorgen en Ondersteuning (IOG) dekt de lading. Dit geeft de kaders voor de samenwerking met bewindvoerders (samenwerkingspartners) en de uitgangspunten voor het verstrekken van bijzondere bijstand (dus ook voor bijzondere bijstand bewindvoering). In de samenwerkingsafspraken met de bewindvoerders werken we dit uit.

Beoogd maatschappelijk resultaat

1. Het gezamenlijk zo goed mogelijk ondersteunen van inwoners met (financiële) problemen
2. Het bevorderen van constructieve samenwerking tussen bewindvoerders en de gemeente zodat de regeldruk voor beide partijen vermindert

3. Grip krijgen op instroom, doorstroom en uitstroom van inwoners onder schuldenbewind

Kader

- * Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
- * Participatiewet (bijzondere bijstand)
- * Regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren
- * Beleidsplan Inzet op ondersteuning en geldzorgen (IOG)
- * Onderzoeksrapport Beschermingsbewind en reactiebrief college (2022-1140)
- * Plan van Aanpak uitvoering aanbevelingen bewindvoering (2023-866)
- * Raadsmededeling Plan van aanpak Werken volgens de bedoeling (2024-751)

Betrokken partijen en participatie

Een neutrale procesbegeleider gaat het proces om tot samenwerkingsafspraken te komen, begeleiden. Ze zal eerst gesprekken voeren met de bewindvoerders met de meeste klanten in Deventer. Vervolgens belegt ze een startbijeenkomst waar gemeente (beleid en afdelingen IO en BAD) en bewindvoerders in gesprek gaan om tot samenwerkingsafspraken te komen. Alle bewindvoerders met klanten in Deventer worden daarvoor uitgenodigd.

Toelichting op participatiebeleid

Niet van toepassing.

Argumenten voor en tegen

Het stelsel van (schulden)bewind ligt al jaren onder het vergrootglas omdat alle partijen er eigenlijk niet gelukkig mee zijn. De VNG roept het kabinet op om een voorstel voor een stelselherziening te doen, zonder een duidelijke richting te geven. Er liggen ook nog geen concrete voorstellen. In Deventer kunnen we niet wachten op een ander stelsel omdat dat niet in het belang is van de financieel kwetsbare inwoner.

Financiële consequenties en dekking

De totale kosten om tot samenwerkingsafspraken met bewindvoerders te komen zijn geschat op € 50.000. Dekking is aanwezig binnen de programmabegroting (plan van aanpak werken volgens de bedoeling).

Aan het besluit BAD is een voorliggende voorziening is destijds is een taakstellende bezuiniging gekoppeld, € 150.000. Deze bezuiniging is doorgevoerd. Later is echter het budget bijzondere bijstand structureel verhoogd in verband met stijgende aantallen bewind en de meerkosten voor bijzondere bijstand als gevolg van het ontslag. Deze stijging van de kosten bijzondere bijstand is de laatste 3 jaar gestabiliseerd en nog steeds passend binnen het financieel kader inzet op ondersteuning en geldzorgen IOG. De samenwerkingsafspraken moeten passen bij deze uitgangspunten van IOG. Het aantal aanvragen bewindvoering bijzondere bijstand blijft conjunctuurgevoelig en afhankelijk van de persoonlijke situatie. Dit voorstel heeft ook geen financiële consequenties. De afspraken hebben dus ook geen gevolgen voor het budget bijzondere bijstand bewindvoering.

Openbaarmaking en communicatie

Openbaar. We gaan de bewindvoerders gericht benaderen over de aanpak.

Aanpak en uitvoering

Een neutrale procesbegeleider gaat het proces om samenwerkingsafspraken te maken, begeleiden. Ze zal eerst gesprekken voeren met de bewindvoerders met de meeste klanten in Deventer. Vervolgens belegt ze een startbijeenkomst waar gemeente (beleid en afdelingen IO en BAD) en bewindvoerders in gesprek gaan om tot samenwerkingsafspraken te komen. De afdeling IO werkt samen met bewindvoerders voor het regelen van bijzondere bijstand, het BAD voor het regelen van schulden.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Update over hoe we de samenwerking met de bewindvoerders gaan vormgeven + afdoen openstaande motie en toezeggingen college		
Nummer	2024-862	Portefeuillehouder	Wethouder De Geest,
Team	DEV-BLD-MO	Datum	26-11-2024

Inleiding

De gemeente Deventer (het BAD) voerde vanaf 2010 zelf beschermingsbewind uit, aanvankelijk op relatief kleine schaal en voor een beperkte doelgroep van mensen die op dat moment niet terechtkonden bij de private beschermingsbewindvoerders. Vanaf 2016 verbreedde de gemeente de doelgroep en bood beschermingsbewind aan als voorliggende voorziening. Belangrijk argument daarvoor was een besparing op de kosten bijzondere bijstand voor bewindvoering. Het BAD is per 1 mei 2022 ontslagen als bewindvoerder en voert na het ontslag geen bewindvoerderstaken meer uit. Alle cliënten zijn in 2022 (terug) overgedragen aan externe private bewindvoerders.

Het is in het belang van de financieel kwetsbare inwoner dat de gemeente en bewindvoerders goed samenwerken. Op dossierniveau zijn de contacten met bewindvoerders wel verbeterd, maar door structurele samenwerkingsafspraken (convenant) te maken kunnen we meer doen. In deze raadsmededeling informeren wij u welke uitgangspunten we daarbij hanteren en hoe we het proces verder vormgeven. We doen daarmee ook de openstaande motie en toezeggingen van het college af:

- * De openstaande motie dateert van 3 juli 2019 en roept het college op om met de particuliere bewindvoerders en het BAD in gesprek te gaan om cijfers aan te leveren omtrent de diverse categorieën binnen het beschermingsbewind;
- * Op 2 maart 2022 heeft het college de toezegging gedaan dat als er een convenant met externe bewindvoerders wordt afgesloten, het ter beschikking van de raad zal worden gesteld;
- * In dezelfde vergadering is de toezegging gedaan dat de raad een procesvoorstel krijgt voor de herijking van het beleid, met de uitspraak van de rechter en het onderzoek (van Berenschot). Het beleidskader wordt dus vernieuwd.

Kader

- * Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)
- * Participatiewet (bijzondere bijstand)
- * Regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren
- * Beleidsplan Inzet op ondersteuning en geldzorgen (IOG)
- * Onderzoeksrapport Beschermingsbewind en reactiebrief college (2022-1140)
- * Plan van Aanpak uitvoering aanbevelingen bewindvoering (2023-866)
- * Raadsmededeling Plan van aanpak Werken volgens de bedoeling (2024-751)

Kern van de boodschap

Het college wil de keten van schuldhulpverlening voor onze kwetsbare inwoners optimaal laten functioneren, door samenwerkingsafspraken te maken met bewindvoerders. De kwaliteit van de begeleiding is hierbij het uitgangspunt en niet meer het besparen op de kosten bijzondere bijstand. Een neutrale begeleider gaat het proces vormgeven om tot samenwerkingsafspraken te komen. Het college hecht aan een goede samenwerking met de bewindvoerders in Deventer.

Nadere toelichting

De openstaande motie dateert van 3 juli 2019 en roept het college op om met de particuliere bewindvoerders en het BAD in gesprek te gaan om cijfers aan te leveren omtrent de diverse categorieën binnen het beschermingsbewind. De

werkelijkheid is nu anders omdat de gemeente zelf geen bewindvoering meer uitvoert. In de samenwerkingsafspraken gaan we vastleggen hoe we samenwerken voor de verschillende categorieën inwoners die onder bewind staan.

Op 2 maart 2022 heeft het college de toezegging gedaan dat als er een convenant met externe bewindvoerders wordt afgesloten, het ter beschikking van de raad zal worden gesteld. Dit zullen we doen, te beginnen met het informeren over de voortgang van het proces.

In dezelfde vergadering is de toezegging gedaan dat de raad een procesvoorstel krijgt voor de herijking van het beleid. De raad is de afgelopen jaren geïnformeerd over het onderzoek van Berenschot en hoe daar invulling aan wordt gegeven. Recent nog met het Plan van Aanpak Werken volgens de bedoeling. Er hoeft dus geen nieuw beleid te worden gemaakt, omdat we de taak bewindvoering niet zelf meer uitvoeren. Het beleidskader Inzet op Geldzorgen en Ondersteuning (IOG) wat de opvolger is van het voormalige beleidsplan dekt de lading en geeft de kaders voor de samenwerking met bewindvoerders (samenwerkingspartners) en de uitgangspunten voor het verstrekken van bijzondere bijstand (dus ook voor de kosten bewindvoering). In de samenwerkingsafspraken met de bewindvoerders werken we dit uit.

Dit jaar nog start een neutrale begeleider die het proces om samenwerkingsafspraken met de bewindvoerders te maken, gaat vormgeven. De afgelopen tijd zijn hiervoor al verkenningen met een aantal bewindvoerders gedaan, daar bouwen we op voort. Het convenant dat door de Nvvk (de branchevereniging voor schuldhulpverlening, sociaal bankieren en bewindvoering) is opgesteld met andere partijen uit het werkveld, gebruiken we als leidraad. Een andere bron zijn de uitgangspunten van het adviesrecht voor schuldenbewind. We willen het volgende bereiken:

1. Het gezamenlijk zo goed mogelijk ondersteunen van inwoners met (financiële) problemen;
2. Het bevorderen van constructieve samenwerking tussen bewindvoerders en de gemeente zodat de regeldruk voor beide partijen vermindert;
3. Grip krijgen op instroom, doorstroom en uitstroom van inwoners onder schuldenbewind.

Samen met bewindvoerders gaan we hier invulling aan geven. We streven ernaar om medio 2025 de samenwerkingsafspraken te hebben opgesteld. Conform de toezegging uit maart 2022 ontvangt u deze als ze gereed zijn.

Tot slot wijzen we erop dat veel aanbevelingen uit het onderzoek van Berenschot zijn geland in het Plan van Aanpak aanbevelingen bewindvoering van eind vorig jaar en recent verder zijn aangescherpt in het Plan van Aanpak Werken volgens de bedoeling. De focus ligt op het beter aansluiten op de vraag van de inwoner, op stress sensitief werken en op het verbeteren van de interne samenwerking. Dit zijn ook belangrijke randvoorwaarden om de samenwerking met de bewindvoerders te verbeteren.